

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Інклюзивне навчання в середній школі

підготовки бакалавра

спеціальності 014 Середня освіта (Англійська мова і література)

предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)

спеціалізації 014.021 Англійська мова та зарубіжна література

освітньо-професійної програми Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література

Луцьк 2024

Силабус вибіркового освітнього компонента «Інклюзивне навчання в середній школі» **підготовки** молодшого спеціаліста **спеціальності** 014 Середня освіта (Англійська мова і література) **предметної спеціальності** 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) **спеціалізації** 014.021 Англійська мова та зарубіжна література **освітньо-професійної програми** Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література (на базі НРК 5).

Розробник: Семенюк Антоніна Афанасіївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:  (Гордієнко Ю. А.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.).

Завідувач кафедри:  Коляда Е. К.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література), Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література (на базі диплома молодшого спеціаліста). Бакалавр	вибірковий
Кількість годин/кредитів: 150 год./5 кредитів		
ІНДЗ: немає		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
		Лекції – 10 год
		Практичні (семінари): 20 год.
		Самостійна робота: 110 год.
		Консультації: 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література), Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література (на базі диплома молодшого спеціаліста). Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів: 150 год./5 кредитів		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає		Семестр: 3
		Лекції 4 год.
		Практичні (семінари) 6 год.
		Лабораторні ____ год.
		Самостійна робота 122 год.
		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Семенюк Антоніна Афанасіївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри практики англійської мови
Посада	доцент
Контактна інформація	м.т. (099) 183 1110; (067) 332 4161
	semenyuk@eenu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

Анотація. Вибірковий освітній компонент «Інклюзивне навчання в середній школі» призначений для здобувачів освіти 2 року денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на базі молодшого спеціаліста факультету іноземної філології. Вибірковий освітній компонент націлений на ознайомлення з особливостями організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі середньої школи. **Предметом** є теоретичні та практичні аспекти інклюзивного навчання, засновані на професійному співробітництві його суб'єктів. **Об'єктом** є інклюзивний простір як комфортні фізичні, психологічні та педагогічні умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Пререквізити Підґрунтям для викладання ОК «Інклюзивне навчання в середній школі» є освітні компоненти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, педагогіка, сучасні педагогічні технології.

Мета і завдання освітнього компонента. Мета полягає в засвоєнні теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти та формування у здобувачів достатньої методичної компетенції вчителя іноземної мови.

Основними завданнями є :

1. сформулювати усвідомлене розуміння основних положень інклюзивної освіти;
2. виробити навички командної роботи при навчанні та вихованні дітей з особливими потребами;
3. прищепити усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності;
4. показати головні компоненти теорії сучасного навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах;
5. забезпечити формування у здобувачів освіти умінь реалізовувати комунікативно-навчальну, виховну, розвиваючу, освітню, гностичну, конструктивно-плануючу, організаторську функції;
6. під час лекцій та семінарських занять забезпечити оволодіння здобувачами освіти декларативними та процедурними знаннями з теорії та практики методики навчання іноземних мов;
7. ознайомити здобувачів з методами дослідження в методиці навчання іноземних мов та практикою їх застосування під час практичної роботи в школі (протягом педагогічної практики в середніх навчальних закладах);

У результаті вивчення цього освітнього компонента здобувачі освіти набудуть **знань** з теоретико-методологічних та нормативно-правових засад інклюзивної освіти; методологічні основи навчання іноземних мов, які зумовлюють зміст, цілі, методи, принципи, підходи до навчання мови; основні методичні закономірності навчання

предмету; сучасні тенденції у навчанні, способи здобуття знань з різноманітних джерел та критичного їх оцінювання, методи дослідження в методиці навчання іноземних мов; виробничі функції учителя іноземної мови.

У результаті вивчення цього освітнього компонента здобувачі освіти опанують вміння: усвідомлення ефективних стратегій взаємодії з різнопрофільними фахівцями та батьками дітей з особливими потребами; розуміння необхідності адаптації/модифікації курикулуму й методики викладання; кореляцію індивідуальні навчальні плани та програми для дітей з особливими освітніми потребами на основі визначення їхніх потреб; удосконалення підходів диференційованого викладання та оцінювання навчальних досягнень та розвитку дітей з особливими освітніми потребами; ефективного використання он-лайн платформ, хмарних сервісів, і конструкторів завдань / тестів; стратегії діджиталізації навчання.

Структура освітнього компонента.

Таблиця 2 (денна)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам. роб.	Форма контролю / Бали
1	2	3	4	5	7	8
Змістовий модуль 1. Загальні питання теорії науки						
Тема 1. Concepts of Inclusion. Meaning of Inclusion.		1	2	1	10	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. . Historical background of inclusive education. Fundamental principles of inclusive education.		1	2	1	10	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. International policies and legal framework of inclusive education. Educational laws of Ukraine and legal provisions for educating children with special needs.		2	4	1	16	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 4. Classification of psychophysical developmental disorders in children. Features of implementing inclusive education in Ukraine.		1	2	1	14	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. Inclusive schools as effective schools. Preconditions for successfully building an inclusive environment. Teachers as agents of change.		1	2	2	14	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6. The role of the family in integrating a child with special needs into a general education environment.		1	2	1	16	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. Corrective and developmental work and its significance in the education of		1	2	1	14	ДС + ДБ + РК / 5

children with psychophysical developmental disorders. Multidisciplinary educational teams and their activities in inclusive educational institutions.						
Тема 8. Curriculum (educational and methodological support for inclusive education): definition and components. Assessment of academic achievements and development of students with special educational needs.		2	4	2	16	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за змістовим модулем		10	20	10	110	40
Види підсумкових робіт						Бал
Контрольна робота						Т / 60
Усього годин	150	10	20	10	110	100

Таблиця 2 (заочна)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				Форма контролю / Бали
		Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам. роб.	
1	2	3	4	5	7	8
Змістовий модуль 1. Загальні питання теорії науки						
Тема 1. Concepts of Inclusion. Meaning of Inclusion. Historical background of inclusive education.		1	1	4	30	ДС + ДБ + РК / 5+5
Тема 2. Fundamental principles of inclusive education. Educational laws of Ukraine and legal provisions for educating children with special needs.		1	1	4	30	ДС + ДБ + РК / 5+5
Тема 3. Corrective and developmental work and its significance in the education of children with psychophysical developmental disorders		1	2	6	30	ДС + ДБ + РК / 5+5
Тема 4. Curriculum (educational and methodological support for inclusive education): definition and components. Assessment of academic achievements and development of students with special educational needs.		1	2	4	32	ДС + ДБ + РК / 5+5
Разом за змістовим модулем	150	4	6	18	122	40
Види підсумкових робіт						Бал
Контрольна робота						Т / 60

Усього годин	150	4	6	18	122	100

Примітки: 1. Teams, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компоненту у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

2. Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, РК – розв’язування кейсів, КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Т – тести.

Самостійна робота

Самостійна робота охоплює розширене опрацювання теоретичного наповнення тем лекційного матеріалу та підготовку до практичних занять, що відображає загальна оцінка за тему.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1.	10	30	Categorization of children with special needs and terminological definitions.
Тема 2.	10	30	Historical background of inclusive education.Social and medical models of disabilities.
Тема 3.	16		Experience of foreign countries in implementing inclusive education.
Тема 4.	14		Characteristics of special education and its resource capabilities.
Тема 5.	14		Teachers as agents of change.
Тема 6.	16		Parents as members of educational teams.
Тема 7.	14	30	Collaboration among specialists as a condition for successful inclusive education. Multidisciplinary educational teams and their activities in inclusive educational institutions.
Тема 8.	16	32	Individual educational plan as a component of the curriculum. Evaluation tools. Assessment of academic achievements and development of students with special educational needs.
Разом:	110	122	

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти регулюється Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/kpjemm/>)

Політика викладача щодо здобувача вищої освіти. Основними видами навчальних занять при вивченні ОК є: лекції; семінарські заняття, самостійна робота, консультації. Кожен з видів навчальних занять відповідно має певну організаційну форму, особливості підготовки і проведення, організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів. **Поточне оцінювання**, яке має на меті перевірку рівня знань здобувача вищої освіти, здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних і семінарських заняттях у межах змістового модуля. Поточне оцінювання включає в себе поточну роботу здобувача вищої освіти під час лекційних і семінарських занять. На денній формі: у межах змістового модуля за вісім тем – максимум 5 балів за усне опитування у зазначених формах та письмову підготовку до неї; на заочній формі: у межах чотирьох тем змістового модуля. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях. Максимальна оцінка здобувача вищої освіти за поточне оцінювання становить 40 балів. За написання контрольної роботи учасник освітнього процесу може отримати максимум – 60 балів. Відповідно до політики накопичування балів здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів. За рішенням кафедри здобувачам вищої освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах наукових робіт й досягли значних результатів, можуть бути присуджені додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Під час опрацювання освітнього компонента здобувач освіти повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності. В академічній діяльності керуємося принципами академічної доброчесності (https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Згідно з [Положенням про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти \(http://surl.li/kxxowv\)](http://surl.li/kxxowv) здобувачі освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Критерії оцінювання знань здобувача освіти на семінарських заняттях

Критерії оцінювання знань учасника освітнього процесу на семінарських заняттях

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
5	Учасник освітнього процесу має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками, здобувач вищої освіти вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших ОК.
4	Знання учасника освітнього процесу є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
3	Учасник освітнього процесу демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна, здобувач вищої освіти здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.
2	Учасник освітнього процесу демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
1	Учасник освітнього процесу може розрізняти об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Вивчення освітнього компоненту передбачає, що здобувач освіти виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється провідним викладачем і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення практичних занять. Повторне складання можливе, якщо здобувач освіти не набрав мінімальну кількість балів за виконання певних видів завдань згідно з накопичувальною системою (60), або хоче підвищити свій бал. У такому випадку підсумковий заліковий контроль проводиться у формі усного опитування (2 питання по 30 балів максимально) та письмової роботи (40 балів). Рівень знань здобувачів оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою вноситься в залікову відомість.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Питання для підсумкового контролю

1. Historical background of inclusive education.
2. Social and medical models of disabilities.
3. Categorization of children with special needs and terminological definitions.
4. Fundamental principles of inclusive education.
5. International policies and legal framework of inclusive education.
6. Experience of foreign countries in implementing inclusive education.
7. Educational laws of Ukraine and legal provisions for educating children with special needs.
8. Classification of psychophysical developmental disorders in children.
9. Features of implementing inclusive education in Ukraine. Characteristics of special education and its resource capabilities.
10. Inclusive schools as effective schools.
11. Preconditions for successfully building an inclusive environment.
12. Teachers as agents of change.
13. The role of the family in integrating a child with special needs into a general education environment.
14. Parents as members of educational teams.
15. Corrective and developmental work and its significance in the education of children with psychophysical developmental disorders.
16. Multidisciplinary educational teams and their activities in inclusive educational institutions.
17. Collaboration among specialists as a condition for successful inclusive education.
18. Curriculum (educational and methodological support for inclusive education): definition and components.
19. General, special, and corrective developmental programs: their adaptation and modification.
20. Individual educational plan as a component of the curriculum.
21. Analysis of the main components of the individual educational plan.
22. Assessment of academic achievements and development of students with special educational needs.
23. Features of non-graded assessment of academic achievements of students with special educational needs.
24. Portfolio as a technology for qualitative assessment of academic achievements.
25. Evaluation tools.
26. Testing in the context of inclusive education.
27. Differentiated teaching as a means of meeting the educational needs of all students.
28. Interconnection between differentiated teaching and assessment.
29. Scientific research on issues of inclusive education.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Колупаєва, А. 2013. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи Завуч. Шкільний світ, 2013. № 16. С.23–24. – Закінч. див.: Завуч. № 19. С. 17–24.
2. Колупаєва, А., Софій, Н. 2011. Інклюзивна освіта в теорії і практиці діяльності школи *Директор школи. Шкільний світ*. № 7. С.17–22.
3. Семенюк, А. А. Навчально-методичні матеріали з основ інклюзивної освіти. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 40 с.
4. Ainscow, M., R. Slee, and M. Best. 2019. “The Salamanca Statement: 25 Years on.” *International Journal of Inclusive Education* 23 (7-8): 671–676.
5. Amin, S. 2019. “Diversity Enforces Social Exclusion: Does Exclusion Never Cease?” *Journal of Social Inclusion* 10: 1.
6. Carrington, S., B. Saggars, A. Webster, K. Harper-Hill, and J. Nickerson. 2020. “What Universal Design for Learning Principles, Guidelines, and Checkpoints are Evident in Educators’ Descriptions of Their Practice When Supporting Students on the Autism Spectrum?” *International Journal of Educational Research* 102: 101583.

7. Emmerich, M. 2020. "Inclusion/Exclusion: Educational Closure and Social Differentiation in World Society." *European Educational Research Journal* 1–15. doi:10.1177/1474904120978118.
8. Hymel, S., and J. Katz. 2019. "Designing Classrooms for Diversity: Fostering Social Inclusion." *Educational Psychologist* 54 (4): 331–339. doi:10.1080/00461520.2019.1652098.
9. McAnelly, K., and M. Gaffney. 2019. "Rights, Inclusion and Citizenship: a Good News Story About Learning in the Early Years." *International Journal of Inclusive Education* 23 (10): 1081–1094.
10. Shaeffer, S. 2019. "Inclusive Education: a Prerequisite for Equity and Social Justice." *Asia Pacific Education Review* 20 (2): 181–192.
11. Sturm, T. 2019. "Constructing and Addressing Differences in Inclusive Schooling—Comparing Cases from Germany." *Norway and the United States. International Journal of Inclusive Education* 23 (6): 656–669.

Додаткова література

1. Софій, Н., Найда, Ю. 2007. Діти з особливими освітніми потребами Підручник для директора, № 5. С.61–71.
2. Ainscow, M. Promoting inclusion and equity in education: Lessons from international experiences. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 2020, 6(1), 7–16.
3. Azorín, C., and M. Ainscow. 2020. "Guiding Schools on Their Journey Towards Inclusion." *International Journal of Inclusive Education* 24 (1): 58–76.
4. Bricker, D. 2000. "Inclusion: How the Scene has Changed." *Topics in Early Childhood Special Education* 20 (1): 14–19.
5. Jamero, J. L. F. 2019. "Social Constructivism and Play of Children with Autism for Inclusive Early Childhood." *International Journal of Early Childhood Special Education* 11: 2.
6. UNESCO. 1994. The Salamanca Statement and Framework for action on special needs education: Adopted by the World Conference on Special Needs Education; Access and Quality. Salamanca, Spain, 7–10 June 1994.
7. UNESCO. 2020. Towards inclusion in education: status, trends and challenges: the UNESCO Salamanca Statement 25 years on.
8. Van Mieghem, A., K. Verschueren, K. Petry, and E. Struyf. 2020. "An Analysis of Research on Inclusive Education: a Systematic Search and Meta Review." *International Journal of Inclusive Education* 24 (6): 675–689.

Інформаційні ресурси

1. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/snow/995_015.
2. <http://loda.gov.ua/news?id=26583>.
3. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/678/2015>.
4. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/snow/784-2009-%DO%BF>.
5. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/501/2015>.
6. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/snow/2961-15>.
7. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1767-17>.___